

## Middelburg 18 Maart.

### Sprekelingen uit Schouwen—Duiveland. XVIII.

Een klare frissche morgen met vriendelijken zonneshijn en een luchtig windje; tegen den middag het weer verzuurd door een killen zeedamp, zooals de snuivende Noordwester in de grillige maand Maart wel meer kan aanbrengen, en waarmede hij dan in weinige oogenblikken de illuzie van een moeien lentedag bederft; druk bezoek van buitenlui, zoo druk als we het sinds eenige jaren niet gezien hadden en zooals de winkeliers en neringdoenden het wel alle weken zouden willen zien; drukte in de winkels, kofficheuzen en sociteiten; allerlei muziek en zang op de straten; een wafelkraam en een paar stalletjes, ziedaar hoe ditmaal de Zierikzeesche Halfvastenmarkt geweest is.

Het is merkwaardig dat oude instellingen van socialen aard zoo lang kunnen blijven bestaan, al zijn ze ook door veranderde behoeften, zeden en omstandigheden veel vervallen of gewijzigd. Deze Halfvastenmarkt is het geringe overblijfsel van een weleer levendige drukke voorjaarskermis van 15 dagen.

Die van der Stede mogen boven hare Somersche Markt stellen en houden een Vrije Jaarmarkt van vijftien dagen lank gedurende, ingaande met den eersten Maendach in de Vasten, en uitgaande 's Maendachs naar half Vasten". (Privilegie van Keizer Karel V, 7 November 1531).

Zoo heeft Smallegange (*Chronyk van Zeeland*, pag. 518) den oorsprong der voorjaarskermis geboekstaafd, van welke de nu weder op de thans gebruikelijke wijze gevierde eenige dag geweest is, gelijk ik hier boven schetste.

't Moeten echte kermisgangers geweest zijn die voorraders, die vijftien dagen in de vasten en nog weder vijftien dagen in den nazomer kermis hielden, althans de gelegenheid en de vrijheid daartoe hadden, terwijl aan alle luiden van heinde en ver bij die gelegenheden *sauf conduit* geschonken werd om vrijelijk binnen der stede poorten te komen zonder gemolesteerd of geappreheenderd te worden. Dertig dagen kermis in 't jaar! En dan klaagt men tegenwoordig nog over het hedendaagsche geslacht, dat het drie dagen kermis houdt, en men zou ook dat laatste restje willen opruimen.

Laat men dergelijke zaken maar geworden, dan gaat al wat niet noodig is of minder goed van zelf weg door de reinigende kracht van het betere en onder den invloed der veranderde omstandigheden, gelijk dit nu duidelijk te zien is aan wat er van de oude voorjaarskermis nog behouden is.

Het gaat niet aan een terugblik te werpen op die vijftiendaagsche voorjaarsmarkt van 1531 en het zou veel nasporing vereischen de geschiedenis van haar verval te beschrijven. Meer onder het bereik ligt die geschiedenis wat b. v. de laatste halve eeuw betreft. Er zijn er onder de oude burgers van Zieriksee, die de Halfvastenmarkt nog in gloria gekend hebben; wel niet als een onafgebroken jool van een halve maand, maar toch als een dag van belang, als een dag, dat ouden en jongen de bloempjes buiten zetten, en dat de buitenlui in nog veel grooter getal de stad met bedrijvige drukte en verkeer verlevendigen. Tegen dien dag zag men kramen en krampjes opslaan, den draaimolen opstellen, de aloude

steenbrug in een feestterrein herscheppen, in koffiehuzen, sociteiten en uitspanningen groote inslagen doen en ruimte maken om den grooten toevloed van gasten af te wachten en aan den eet- en drinklust dier schare het hoofd te kunnen bieden. Dan werd de trap van den grooten toren voor zooveel noodig nog eens geveegd, want op het program kwam ook altoos, gelijk thans nog, het beklimmen van den toren, waartoe dan voor een kleinigheid permissie werd gegeven. 't Was dan een ware dag van pret en druk zaken doen en men trotseerde de Maartsche buien, die misschien beproefden de pret te bederven.

In vroeger tijd behoorde bij de Halfvastenmarkt ook een groote, overeenkomstig de oude instellingen half gedwongen beestenmarkt, een zoogenaamde toonmarkt, die dan gehouden werd op Zaterdag na halfvasten, en ook een paardenmarkt en een hengstenkeuring of »schouw", gelijk het toen heette.

Terwijl dan de »beesten" aan de Balie tegenover den grooten toren werden opgesteld, werden de paarden niet aan de lijn geplaatst maar aan de hand rondgeleid op het aarden perk in het midden, een goede voorzorg tegen het kouvatten der edele dieren op die meestal heel tochtige plaats, waar het op dien tijd des jaars erg guur kan wezen. De hengstenschouw had plaats in de Meelstraat vóór het stadhuis. Die beestenmarkt was, een dertig, veertig jaar geleden reeds lang vervallen; in het midden der vorige eeuw bestond zij nog, en dan gebeurde het wel dat de beesten per kloetschuit uit het lage van Schouwen werden aangevoerd en aan de Karmemelksvaart vlak bij de markt aan wal gezet. Het lage land van Schouwen stond destijds des winters doorgaans geheel onder water.

Van de paardenschouw was vóór een dertig jaar nog een aardig overblijfsel, nl. een cavalcade van jongelui op boerenpaarden. De jongelui zoo uit de stad als van buiten traden dan aan aan de Balie en tegen half drie 's namiddags deden zij een ommekeer door de stad en zag men soms wel een zestig à zeventig ruiters in den stoet. De overlevering liep toen nog onder de menschen rond, dat ieder houder van paarden verplicht was met één of twee paarden aan dien rit te doen deelnemen.

Halfvastenmarkt was voor de winkeliers en neringdoenden een zeer goede dag; hij was dat nog een dertig jaar geleden toen er hier betrekkelijk weelde heerschte, met de meekrap veel geld verdiend werd en de boeren er niet op zagen of zij een rijksdaalder of wat meer of minder uitgaven om markt te houden. Het was dan recht levendig in de stad; er werd vooral een massa koek geveent en er werden stroomen koffie gedronken en later vrij wat glaasjes geleefd. Spotvogels zeiden dan wel, dat het bij het huiswaartsrijden der buitenlui voornamelijk op de paarden aankwam; doch dat was overdreven, men hoorde zelden van ongelukken. En als dan 's avonds de buitenlui al lang vertrokken waren, bleef het in de stad nog rumoerig; dan weergalden de straten van gezang en de dansvloeren zuchten en hijgden onder het gehos. Doch wat eenmaal in verval is geraakt is moeielijk te redden. De vrees voor geheel verval van den aardigen en voor de stad voordeelige dag gaf aanleiding dat er onder de burgerij een vereniging ontstond, ten doel hebbende de zaak in stand te houden. Zoo werd de vereniging *Tot Nut en Genoegen* geboren, die op Halfvastenmarkt prijzen uitloofde voor toonvee en volksspellen organiseerde om den dag te verlevendigen. Nu zag men op dien dag mastklimmen, zakloopen, sprietloopen en dergelijke amusemen voor de smalle gemeentete. 's Avonds werd er een extra-vergadering gehouden, die, zoo om haar oorsprong als misschien ook eenigszins om haar verloop en afloop, in den mond der, spraakmakende gemeente den naam van »beestensociëit" kreeg. Zij heeft onder dien twijfelachtigen naam niet lang geleefd, doch is door iets beters vervangen. Alleen de naam *Tot Nut en Genoegen* is gebleven en sedert met eere gedragen tot op dezen dag. Het is deze sociëit, die elken

zomer minstens één groot festival geeft en verder veel doet om voorkomende algemeene feestvieringen goed te doen slagen, terwijl ook uit haar boezem de zoo populaire Zierikzeesche paardenloterij is voortgekomen, die sinds eenige jaren in den zomer gehouden wordt bij gelegenheid der paardenmarkt.

Deze paardenmarkt is een instelling, die nog slechts eenige jaren oud is. Men koesterde bij de instelling de hoop dat een zomer- en een najaarspaardenmarkt hier wellicht zouden willen tieren. De uitkomst heeft niet aan de verwachting voldaan. *Nut en Genoegen* of eigenlijk de commissie uit die vereniging, die zich met de paardenloterij bezighoudt, is de grootste koper. De boeren zijn wijs met hun paarden als zij goed zijn en hebben daarin geen ongelijk. Toch is uit die paardenmarkt meer ambitie voortgekomen om aan paardenfokkerij en veredeling van het hieraanwezige ras te doen. Vooral was hier van invloed de ervaring dat de commissie voor het leger hier geen enkel paard kon vinden dat goed was om kanonnen te trekken of huzaren te dragen. Dat moeten volmaakte paarden wezen en die vindt men in Nederland niet, althans niet voor ons leger. Wel voor het Fransche leger, want daarvoor worden op Nederlandsche markten wel paarden gekocht. Wij zijn met ons leger hier te lande meer voor het ideale en zoeken dat dan in Ierland, in Hongarije en elders, ver van huis. De commissie voor de paardenloterij is bescheiden in haar eischen; zij koopt voor de verloting niet uitsluitend ideale paarden aan; doch tot haar lof moet gezegd worden dat zij er wel goede prijzen voor besteedt.

En zoo is dan van de weleer zoo drukke Halfvastenmarkt niets overgebleven dan wat in den aanhef van dit stukje is geschetst. Ook wordt dan 's avonds nog een algemeene vergadering van *Tot Nut en Genoegen* gehouden, doch daar gaat het heel net toe en het vóór jaren in zwang zijnde bovengenoemde leelijke epitheton is er in 't geheel niet meer op toe te passen. Vader Noach heeft daar weinig meer te zeggen, nu koning Cambrinus er zijn kalmeerende scepter zwaait in verband met Monsieur Cognac, die de taak van den biervorst nog wat verlicht en diens juk gemakkelijker doet dragen. Zelfs de vroeger zoo terecht gerenommeerde vette, welgevoeden luchttaart makende Schouwse palingsbroodjes zijn grotendeels door de veel meer prozaische vleeschbroodjes vervangen, die men eet om zich te voeden en niet om zich eens feestelijk te regaleeren. In de oude beste Schouwse paling is ook al het verval en het kost groote moeite en veel geld er althans zooveel vast te krijgen, dat men tenminste de oude bekende liefhebbers op zoo'n dag kan tevreden stellen.

Zoo gaat alles gedurig voort: het eene ten verval, 't andere misschien naar opkomst en bloei. Voor mijn part moge echter de Halfvastenmarkt nog lang als voordeelige extramarkt dag in stand blijven.

Ik wenschte wel dat ik nu *en passant* ook eens veel van de tramzaak kon mededeelen. Wat ik er van weet is echter al bekend en bestaat hoofdzakelijk daarin, dat eenige gemeenten jaarlijksche subsidie hebben toegezegd. Ik heb ook opgemerkt dat het tracé van den weg, waar het den Grachtweg te Zierikzee aanraakt, daarin een voor mij als leek onverklaarbaar deuk maakt, terwijl de richting hier bij de stad allerzonderlingst gezocht is, en de richting door de stad voor de hand lag.

Hoe het comité nu met de zaak staat is mij niet bekend. Wel is het te merken dat hier een vinnige, stille oppositie tegen de tram bestaat. Ik vind het jammer dat »die van der stede" zoo ongunstig over deze onderneming denken. Velen, vooral buiten op de dorpen, willen de tram, en als het noodige kapitaal te vinden is, komt zij er ook wel. Nu heeft het, dunkt mij, geen zin de menschen bang te maken voor ontsiering der wegen en omgeving door een trambaan. 't Is alsof onze kale, stoffige, hobbelijke Blokweg zoo iets is als de Middagterlaan of de Steeg, waar elke spasteek en elke kap met het hak-

mes een schromelijk vergrijp tegen het natuurschoon zou wezen. Het is ook vreemd dat men in den kring dier oppositie steeds de onbestaanbaarheid, de onmogelijkheid, de levensonvatbaarheid van de tram als financiële onderneming hoort betoogen. Als dat betoog goed gegrond is, dan behoeft men immers voor de onderneming niet te vreezen? Onmogelijke en onbestaanbare dingen gebeuren niet of stikken reeds dra na de geboorte.

In de Tweede kamer stemden Vrijdag tegen de mail-contracten de heeren Van Beuningen, Houwing, Van de Velde, Plate, Pyttersen, Van Houten, Donner, Gerritsen, Zijp, Vrolik, Haffmans, Beelaerts, v. d. Kun, Keuchenius, A. van Dedem, G. van Dedem, Poelman, Ruijs, Lambrechts, Kerdijk, Schepel, Sanders, Roessingh, Lieftinck, Borgesius, Clerex, Heldt, Veegens, Smeenge en Hartogh.

De inlichtingen van den minister van koloniën op het adres van den heer Kleij zijn door de Tweede kamer in handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren T. Mackay, Veegens, Van Vlijmen, Pijnacker Hordijk en Vrolik.

Aan het departement van binnenlandse zaken is een ontwerp van wet op den leerplicht in gereedheid gebracht.

De heer W. M. H. Anten, kapitein der infanterie te Amersfoort, deelt, naar aanleiding van een daartoe uitgeloopt hebbend gerucht, mee dat hij waarschijnlijk binnenkort wegens lichaamsgebreken zal gepensioneerd worden, maar op dit oogenblik nog in werkelijken dienst is. Tusschen dit pensionneeren en zijn propaganda voor het Nieuw-Malthusianisme bestaat geenerlei verband. »Ik ben, schrijft hij, door ZExc. den minister van oorlog geen oogenblik terzake van die propaganda bemoeijld."

Dat verheugt ons.

Bij kon. besluit: zijn mr H. Pelinck, lid van Gedeputeerde staten van Drenthe, te Assen, en mr G. H. Betz, gewezen commissie-griffier van de Tweede kamer der Staten-generaal, te 's Gravenhage, benoemd tot ridder in de orde van den *Nederlandschen Leeuw*;

is de heer L. C. A. van den Bergh, arts, benoemd en aangesteld tot officier van gezondheid der 2e kl. bij het pers. van den geneesk. dienst van het leger in N.-I.; en

is de met verlof hier te lande aanwezige officier van gezondheid 1e kl. van het leger in N.-I. A. Faassen, op zijn verzoek, ter zake van lichaamsgebreken, eervol uit den militairdienst ontslagen, met toekenning van pensioen.

De minister van financiën heeft goedgevonden den prijs van den houtgeest voor de vermenging van gedistilleerd op den voet van voormeld besluit, thans bedragende twee en tachtig cent per liter, te rekenen van 1 April e. k., te bepalen op vijf en zeventig cent per liter.

### TWEDE KAMER. Besmettelijke ziekten.

Terwijl bij het sectieonderzoek van het wetsontwerp tot wijziging der wet van 1872 tot voorziening tegen besmettelijke ziekten door verschillende leden in twee afdelingen wordt betreurd, dat de regering niet het voorstel-Lohman, met weglating van het punt der vaccinatie, had voorgesteld, aangevuld met de nu voorgedragen wijzigingen, werd van andere zijden de meening uitgesproken dat terecht de hoofdinhoud van het ontwerp-Lohman niet is vastgekoppeld aan het tegenwoordig ontwerp, dat beoogt te voorzien in bezwaren, gebleken bij de jongste cholera-epidemie.

Vele leden achten het ontwerp voor het doel, waarmede het is voorgesteld, geheel onvoldoende. Men verwees naar de nota van mr Goeman Borgesius bij hoofdstuk V, waarin op tal van punten werd gewezen, waarin voorziening noodig was.

Wat art. 1 betreft, meende men, dat aan

den geneeskundige de verplichting moest worden opgelegd om binnen nog korteren termijn dan van 24 uur zowel den geneeskundigen ambtenaar als burg. en weth. te waarschuwen, desnoods zoo mogelijk telegrafisch.

Ten aanzien van art. 3, dat vele leden ten eenenmale onvoldoende achten, wenschte men een voorschrift te zien opgenomen, krachtens hetwelk in dringende gevallen zal verzekerd zijn dat de noodzakelijke maatregelen worden genomen. Zij bevalen aan het geneeskundig staatstoezicht bevoegd te verklaren om met machtiging van den minister het noodige te verordenen onder voorwaarde dat de daarop vallende kosten dan ook van rijkswege worden vergoed. Er waren intusschen leden, die niet verder wenschten te gaan dan in het ontwerp wordt voorgesteld. Gevraagd werd overlegging der adviezen van de geneeskundige inspecteurs.

### Letteren en Kunst.

Wij herinneren onze lezers nog eens aan het voornemen, dat bestaat om in den Schouwburg te Middelburg op Woensdag den 19 April eene opvoering te geven van de operette *Les 28 jours de Clairette*, door het gezelschap van den heer Albert Chartier.

Zoowel de operette als het gezelschap zijn ons totaal onbekend, doch volgens uitingen in verschillende Fransche provinciale bladen is de operette alleraardigst en kweten de artisten, zoowel de dames als de heeren, zich zeer goed van hunne taak, zoowel wat hun zang als het spel betreft.

De muziek der operette is geschreven door Victor Roger, terwijl de woorden zijn van de heeren Raymond en Mars.

— Op het bericht, dat onze schilders niet van plan waren dit jaar in te zenden op de tentoonstelling te München, die 1 Juli geopend wordt, zond, naar men bericht, het comité der tentoonstelling prof. Hüns von Bartels, eerlid der Münchener akademie, naar Den Haag, om hen op hun besluit te doen terugkomen. Prof. Von Bartels slaagde, wat de meesten aangaat, daarin.

Prof. Von Bartels, die thans nog in Den Haag vertoeft, zal ook te Amsterdam, Rotterdam en elders met hetzelfde doel onze schilders komen uitnoodigen, zoodat er kans bestaat, dat ten slotte de *Hollandsche kunst* dit jaar beter dan ooit te München zal vertegenwoordigd zijn.

— Volgens het Antwerpsche kunstblad *Mephisto* is de heer Henry Albers in onderhandeling met Covent Garden te Londen, om daar gedurende de zomermaanden op te treden tegen een honorarium van 4000 frs per maand het eerste, 5000 frs het tweede en 6000 frs per maand voor het derde seizoen.

Albers zou de Fransche opera's in de Fransche taal, *Rigoletto* en *Othello* in het Italiaansch, en *Tannhäuser* en *Lohengrin* in het Duitsch zingen.

— De *St. Petersburgs Herold* schrijft over den heer Joh. Messchaert.

»In de cantate *Ich will den Kreuzstab gerne tragen*, van Joh. Seb. Bach, trad de bekende Amsterdamsche baryton professor Messchaert voor 't eerst voor den strengen rechterstoel van ons verwend publiek. En zie: hij alleen werd van alle zonden vrijgesproken, die anders bij de buitenlandsche zangers en zangeressen, welke hij ons optreden, gevonden worden. Prof. Messchaert verenigt een schoon, klankvol orgaan, met een uitstekend techniek en eene zeer beschaafde voordracht, welke daarom zoo volmaakt is, omdat zelfs de grootste moeilijkheden van het werk van Bach zoo eenvoudig en gemakkelijk worden weergegeven; in dat opzicht kan wellicht geen andere zanger van onzen tijd met hem vergeleken worden.

»Van dezen hoogst begaafden zanger kunnen vele anderen, die ook meenen dat zij Bach kunnen vertolken, leeren, waarin eigenlijk de juiste vertolking van dezen meester van het kerkelijke lied bestaat. Het was een zeldzaam genot (*ein wahrer Hochgenuss*) deze klassieke muziek door de meesterlijke voordracht van den heer Messchaert te hooren. In 't belang der kunst spreken wij de hoop uit, dat die

zaten en de gedachte aan deze buitengewone verstrooiing maakte hem bepaald zenuwachtig. Sommige lieden gaan vijfmaal in de week uit eten en krijgen er wel eens een beetje genoeg van; maar daar had de heer Plumley nooit last van gehad. Bovendien had dr Winter hem gezegd dat hij een heer uit Londen zou ontmoeten, vol nieuwe denkbeelden, 't geen heel vriendelijk van den dokter was, maar wel wat bezwaard; daar onze hulpprediker voelde dat hij dien gast niets in ruil kon geven. In Blondel Parva waren geen nieuwe denkbeelden geweest, sedert een van de boeren een proef genomen had om op zijn erf gas te maken en daarbij het dak van zijn huis in de lucht had laten vliegen.

De hulpprediker trok dan op den bewusten dag zijn beste pak aan, doch voelde zich met zijn versleten boord en manchetten, bijna even verlegen als een jonge dame die naar haar eerste bal gaat. Wat hem thans ook hinderde, was de armoedige toestand zijner menbelen; want de plicht der gastvrijheid gebood dat hij dien geleerden vreemdeling nu ook bij zich nodigde; en wat zou die zeggen van een armstoel, die een rol verloren had, een sofa met gebroken leuning en een tapijt vol gaten? Het was waar, hij bezat een piano, maar er ontbraken eenig toetsen aan; daar het instrument echter al tijd gesloten bleef, had het nog den schijn van in goeden staat te zijn; dit was echter een groot gemis voor den geestelijke, die muzikaal was en er in zijne eenzame uren veel aan gehad zou hebben; maar de onkosten om het te herstellen waren veel te groot en zouden geld gevorderd hebben, dat hij moest vragen van menschen, die volstrekt

## FEUILLETON.

### HET VERANDERDE TEHUIS.

Uit het Engelsch,

VAN  
JAMES PAYN.

Er zijn vele treffende opmerkingen gemaakt over dit onderwerp; reizigers spreken van den terugkeer in hunne dierbare geboorteplaats, die zij onherkenbaar hebben gevonden. De bergen, die er om heen lagen, zijn heuvels geworden: de rivier, die er langs stroomde, is in een beekje veranderd; het voorvaderlijk huis (waarop zij zoo trotsch waren, en dat zij zoo geroemd hebben tegenover vreemden) is niets meer dan een woning met acht kamers, volstrekt niet meer in goeden staat. Of de afwezige keert misschien terug, na een gevangenisstraf van twintig jaar (door goed gedrag afgekort tot vijftien); hij vindt het huisje, dat vroeger met rozen begroeid was, met onkruid overdekt; het prieeltje, waar hij des zomers zat te lezen, terwijl het zusje, waarop hij moest passen, knikkers en spelden inslikte, geheel in elkaar gezakt; de vensterluiken grotendeels gebroken en met papier beplakt, de kamers slordig en vervallen — geen bloem of struik meer in den tuin, niets dan een bordje »Huis te Huur," dat de voorbijgangers doet lachen, om den treurigen toestand, waarin alles zich vertoont. In sommige gevallen keert de reiziger terug, na een gelukkig verblijf in de koloniën of in Amerika, met de bedoeling om zijn vaderlijk erfgoed weer in te koop en vindt het oude kasteel hervormd in een nieuwerwetsch huis, met alle moderne gemak-

ken. Zijn adellijk bloed begint te koken bij het zien der verwoestingen, aangericht door den fabrikant; de groote ruiten, de warmwaterbuizen, die door het geheele huis gelegd zijn, kwetsen zijn feodaal gemoed en hij vertrekt met den eerstvolgenden trein naar de hoofdstad, waar hij zijne overige dagen in teleurstelling slijt. Al deze voorbeelden van veranderde woningen zijn aan de lezers van biographieën, van reisbeschrijvingen en vooral van verdichte verhalen bekend; maar geen van die allen gelijkt op de merkwaardige verandering, die binnen den tijd van twaalf uur plaats had in de Laurier-Villa, de woning van den heer Cuthbert Plumley, vast hulpprediker te Blondel Parva.

Het onderwerp schijnt onbeduidend, zelfs voor het opbouwen van een kort verhaal, en toch deed het den waarden geestelijke niet alleen zonderling aan, maar hij zag er zelfs iets onheilpellends in. Gelijk bekend is, was de woning van een anderen geestelijke, John Wesley, eenmaal het toneel van dergelijke wonderen. De meubels werden door onzichtbare handen verplaatst, en wel met zooveel leven en zorgeloosheid, alsof er uitdragers in huis waren, die den boedel vernielden, maar er had in de inrichting van het huis zelf geen verandering plaats, terwijl in Laurier-villa de verandering volkomen was, en in de grootste stilte geschiedde.

Een vaste hulpprediker is, gelijk iedereen weet, een hulpprediker, die geen kans heeft ooit iets anders te worden. Hij mag nog zoo mooi prediken, zijne bezoeken bij de armen mogen nog zoo weldadig zijn en trouw afgelegd worden; hij mag nog zoo ijverig en werkzaam in de gemeente zijn, domine wordt

hij nooit. Zoo stonden de zaken met den heer Cuthbert Plumley. Ik had hem te Cambridge gekend, waar hij voor een heilige en een model doorging. Hij speelde nooit kaart of biljart; hij reed nooit paard; hij werd nooit beboet, omdat hij te laat op het college kwam; hij had nooit een onderhoud met den Deken. Zijn eenige ontspanning bestond in groote wandelingen over de naburige heuvels. Hij werkte hard en bracht het tot candidaat; maar zakte voor zijn doctoraat. Hij was niet knap, doch veel nederiger dan noodig was ten opzichte zijner bekwaamheden. Hij had geen slag om zich te doen gelden en volstrekt geen geld; maar een hart als goud. Toen hij de universiteit verliet, bleef er geen mensch over die beter was dan hij en al had hij het niet verder gebracht dan candidaat, hij wijdde zich toch aan de kerk.

Als hulpprediker werd hij van de eene gemeente naar de andere verplaatst, zoodat hij slechts een overzicht zijner kudde kreeg, maar nooit in de gelegenheid was die te scheuren; wanneer de domine stierf blaatten de schaapjes steeds dat deze voortreffelijke man hem moest opvolgen, maar de landheer had altijd een neef of een vriend, die recht had om benoemd te worden, en wanneer hij die rechten miskende zou hij erger dan een heiden zijn. Eindelijk, toen Plumley den middelbaren leeftijd bereikt had, en reeds begon te grijzen, merkte een bisschop zijn trouwe diensten op, of kreeg medelijden met al zijne verplaatsingen, en benoemde hem dus tot vasten hulpprediker te Blondel Parva, met een jaarlijksch inkomen van tweeduizend vierhonderd gulden, indien hij er de boeren toe kon brengen om te betalen. Zij hielden wel van

hem; maar waren in beginsel tegen betalingen en hun leider was veel te goedhartig om de slachtoffers van den achteruitgang in den landbouw hard te vallen. Hij bezat geen fortuin, maar had het ook niet noodig, gelijk hij in zijn eenvoud zeide. Hij was heel netjes op zijn twee stel kleeren, hij dronk nooit iets duurder dan dun bier, en rookte de goedkoopste tabak, na zijn soberen maaltijd. Het is waar, in den loop der jaren zagen zijne menbels er even vervallen uit als hij zelf; doch daar hij nooit iemand bij zich zag dan menschen, die even weinig kieskeurig op dat punt waren als hij (zijne armen), hinderde het niemand. De landheer woonde niet in het dorp en dus deed hij zooveel wel als hij kon. Hij was lang en mager, met een zacht gelaat, dat menigeen meisjesachtig vond; doch het was alleen in zijn onbaatzuchtigheid dat hij vrouwelijk was. Zijn leven was een aaneenschakeling van zelfopoffering, die hem, indien hij het gemerkt had, zelf medelijden zou ingeboezemd hebben. Maar hij had er evenmin besef van dat hij een bron van troost en geluk voor de wereld was, als een rozenblad zich bewust is van den geur, dien het verspreidt. Hier en daar had hij wel eenige dankbaarheid bij zijne medemenschen kunnen bespeuren, maar hij lette er nooit op. Zoo nederig was hij zelfs dat hij nog twijfelde of hij God wel behaagde, ofschoon hij wist dat Die niet moeielijk te voldoen is.

Op zekeren dag had er iets zeer ongewoons plaats: de hulpprediker werd uit eten gevraagd bij den dorpsdokter, een vrijgezel evenals hij, die in een dergelijk huisje woonde, als de Laurier villa, (alleen iets beter gemeubeld, omdat hij nog niet zoo lang in zijn huishouden